

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....Lei 200—
Pe un jumătate an.....Lei 100—
Autorități și instituții.....Lei 500—
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-09

Regimuri.

George Valois asvârle undeva, în prefațarea unei opere de dialectică și de erenlare a societății de mâine, o proaspătă judecată asupra regimurilor politico-sociale, pe care socotind-o pentru situația din România, mai actuală ca oriunde, o reproducem întocmai.

„Intr'adevăr nimeni nu va contesta — zice George Valois — că privit științificește omul este o ființă pentru care bunul vital, cel mai esențial este capacitatea de rezistență față de factorii naturii cari se opun vieții umane și paralel cu aceasta cea mai mare aptitudine la utilizarea factorilor naturali favorabili speței (nu clasei). Urmează de aci că regimurile politice, economice și sociale sunt rele dacă diminuează protecția vieții umane. Bune când o măresc. Mai bune sau foarte bune când ele promovează protecția vieții omului, dela un grad inferior la un grad superior”.

Astăzi când criteriile de înțelegere și de apreciere a unui regim politic, sunt atât de bizar depreciate îndrumarea ideologică pe care ne-o dă George Valois constituie mai mult decât o piatră de hotar la o răscruce.

Nu prin perspectiva unor efemere și mărunte interese, cari a doua zi se desvâgăiesc de orice importanță, se lasă despicată valoarea, ca folos social, a unui sistem de guvernământ ci prin prisma unor norme covârșitor morale și umane.

Dar cine este acest George Valois? Are el vre-o autoritate în această materie, care să ne îndrituie a-l utiliza drept punct de orientare într-o problemă, care este problema omului însuși în lupta crudă pentru existență?

Ne socotim obligați cu un răspuns. George Valois a fost multă vreme leaderul direcției economice dela „Action Francaises”, despre care un mare și sinistru bărbat de stat a cutezat să spună următoarele: „George Valois e cel mai interesant economist din întreaga Europă, chiar singurul”.

Să mai încrețim aici, că cel care a făcut aceste aprecieri, a fost unul dintre cei mai redevabili dușmani ai lui George Valois?

Nu mai e nevoie. Citatul pe care l'am reproduș la începutul acestor rânduri, se impune fără a insista ce înseamnă în gândirea economiei politice George Valois. Biruința ideilor mari e deplină de altfel când ele nu mai au paternitate, și intră ca niște mărgăritare culese nu se știe din care mare, în patrimoniul colectiv al culturii umane.

Ce criteriu de orientare stabilește, așadar George Valois? Protecția vieții umane.

Un regim politico-social e cu atât mai bun cu cât e aureolat de mai multă libertate și cu cât promovează protecția vieții omenești la o treaptă superioară celei anterioare!

Aceste ample considerații, de inte-

grală esență democratică, ne impun o fugară transplantare în viața noastră politică din ultima decadă, pentru a ne forma o mai justă apreciere asupra regimurilor politice.

Ritmul vieții noastre de stat a pulsant după unire — ca și înainte dealtfel — sub egida partidului liberal.

Nutrit din seva unor principii programatice, cari uneori puteau corespunde României Mici de ieri, partidul liberal a ieșit după războiul mondial complex înfrânt față de noile circumstanțe sociale, economice și politice.

Partidul de clasă, partidul liberal nu s'a identificat decât forțat cu noul ritm al vremurilor care bate sub porunca mulțimii.

Să nu ni se arunce nouă în ochi praful reformei agrare și al votului obștesc cu care partidul liberal se elogiăză singur, nu arareori.

Vom dovedi mai la vale că aceste cuceriri sunt bi uinți ale istoriei și-ale democrației în marș, cari departe de a fi fost promovate de partidul liberal, au fost dimpotrivă sabotate, exploatate și compromise.

E cert că reforma agrară a trebuit înfăptuită. Au comandat-o imperative cari au trecut peste capul brațienilor. Modul de înfăptuire al reformei agrare demonstrează însă până la evidentă că liberalii au utilizat toate mijloacele spre a compromite mica proprietate țărănească. Mari latifundiați ei n'au acceptat exproprierea decât când n'a mai fost încotro iar atunci și-au concentrat tot egoismul de clasă spre a dovedi prin felul cum au înfăptuit reforma agrară că țărâna română este incapabilă de o producție rațională. Dărind țărânului pământul g l ei n'au venit în ajutorul lui cu o unealtă de muncă sau cu un credit agricol care să-i permită să și-o procure mai ușor. Dimpotrivă. Fiind și săpânul bancocrației partidul liberal a ridicat d bănzile de multe ori peste 30%, astfel încât asistăm azi la o înfiorătoare stare a țărănimii, care g me sub datorii.

Felul cum a fost acordat votul obștesc și mai ales cum a fost valorificat și respectat de către partidul liberal, dovedește încă odată că acest partid este strein de orice concepție democratică și astfel se situează singur sub pulsația vremii.

Este suficient să amintim aici că sub guvernările liberale și anexele lor, nu s'a săvârșit nici o experiență electorală care să nu fi fost anticipată cu frângeri de coaste și finalizată prin violări de urne. Noi credem că e rău că s'a uitat așa de frivol numele lui Moise Dodu și Anichim Timeja, cari au plămădit cu sângele lor o libertate cetățenească mai demnă cu prestigiul unui stat constituțional latin.

Sunt atâtea amintiri dureroase cari se cer smuise din negura trecutului. Cercetătorul social de mâine nu va

putea să nu se opriască îndelung asupra lor, ca asupra unor orori cari definesc o epocă — azi închisă. O epocă de robire economică și civică, care nu a putut în nici un chip promova protecția vieții umane ci dimpotrivă. În lumina sau dacă vrei în umbra sistemului de guvernământ de ieri, încercați să aruncați o nouă judecată asupra regimului actual. Mai există azi stare de asediu, cenzură, vânătaie electorale, dispreț față de integritatea corporală a adversarului politic?

Mai există șicane politice cari să prejudicieze libertatea individuală?

Vă dau un singur exemp.u. Procesul meu cu mareșalul Averescu. Procesul „Chemării”. Ni s'a aruncat de către foarte mulți prieteni, invinuirea că am permis accesul în sala de dezbateri a unui număr prea mare de averescani, cari prin atitudinea lor ireverențioasă, păreau câte odată că ei și nu partidul național-țărănesc e la guvern. Ce s'ar fi întâmplat dacă de fapt partidul național-țărănesc s'ar găsi în opoziție iar averescani la guvern? Ar fi intrat în sală un singur național-țărănist?

Prieteni mei au dreptate. Noi însă suntem fericiți, că lucrurile s'au întâmplat și se întâmplă așa. Pentru că tocmai aici se deosebește regimul de azi de cel de ieri. Libertatea și protecția vieții umane a făcut un salt enorm, pe care-l recunosc chiar oamenii în afară de preocupările politice. S'a rupt în țândări o tradiție gușată țărănească cu ciuliri de urechi pe la uși și spionări pe la fereste.

Sunt acestea bunuri și biruinți spirituale, cari trebuie să prețuim, credem, mai mult decât cele în legătură cu buia, dacă vrem să nu trecem în istorie alături cu S.ijii și Agatârșii — cari încă au locuit cam pe aceste meleaguri ale Pontului Euxin, aidoma unor fiare necuvântătoare, cum zice cronicarul. Ar fi multe de spus, cari nu se pot epuiza în câteva rânduri garmond. Credem însă că cele de mai sus deschid perspective destul de impresionante spre a putea trage un hotar între regimuri. **Bazil Gruia**

„Balul Chemării”.

Cel mai reușit bal al sezonului și senzația Clujului are loc azi în Saloanele hotelului Naw-York. Ca și alte dăți două muzici excelente vor distra și antrena pentru dans oaspeții numeroși sosiți din toate colțurile Ardealului.

La ora când scoatem ziarul de sub tipar o seamă din cei mai proeminenți oameni politici din țară se găsec la balul Chemării.

În numărul viitor amănunte complete.

Democrație și biurocrație.

Noțiuni arhibanale. Discuția lor n'are prezenta niciun interes, dacă ne-am așeza comod pe planul aprecierilor cunoscute de toată lumea și dacă am considera aceste două realități într'un permanent și ireductibil conflict. Noi însă ne-am obișnuit de mult să apreciem la justa lor valoare revoltele mari și mici, platonice sau turnate în manifestări concrete, pentruca să ne putem permite luxul de a trage anumite concluzii din realitatea înconjurătoare. Ținem să precizăm dela început, că nu ne facem iluzii, dar totdeodată afirmăm cu nu ne vom mulțumi a rămâne la formula răstignirii spiritului, mai ales astăzi când viața se sbate în căutarea unor forme noi, când societatea șfășie cu o deosebită plăcere hainele învechite ale zilelor de ieri și când individul, acest încurcă-lume, știe tot, sau mănâncă tot, a început să se mulțumească a da expresie sufletului (!?) său cu ajutorul formelor inferioare de limbă: chicotește, mârâie, murmură. dă din coadă și sare în două picioare lăsând pe celelalte două să-i atârne de-alungul corpului.

Revolta noastră are o mulțime de avantagii: e tinerească, proaspătă, sinceră și de lungă durată. Problemele pe care le discutăm în coloanele foii noastre tineresti, se adâncesc în conștiința noastră, se plămădesc în gânduri trainice și îndrăznețe, oștelind resorurile morale ale ființei noastre, până în ziua când se vor desprinde ca niște fructe coapte și părguite pentru gurile flămânde.

Aceste constatări fugare, ne înviorează mintea și ne îndeamnă să aruncăm ancora spiritului dincolo de contingentele trecătoare, cu un cuvânt ne îndeamnă să ne războim cu folos, cel puțin pentru viitor, cu vitregia împrejurărilor și să ne folosim când va fi nevoie de mătuoi, pentru a curăți cărarea de murdăria prejudecăților asfixiante și-a năravurilor urâte. Sincer vorbind, avem o scârbă înăscută pentru biurocrație. Nu numai că nu creiază nimic, dar cea mai nobilă idee democratică, rămâne neputincioasă în fața rezistenței biurocrașmului. Biurocrațul zilelor noastre este cea mai strearpă ființă pe care o nutrește pământul. Veșnic obosit și înăcrit, făcând în mod regulat pe prostul, își cultivă haosul minții și al sufletului cu o diabolă perseverență. El are convingerea fermă că, cu cât este mai confuz, mai neprictept mai greoiu și mai tâmpit în fața problemelor ce-i se pun, cu atât misiunea sa va părea a fi mai importantă și rostul său mai bine definit. Nu știm cum se poate explica procesul sufletesc al cetățeanului năcjit, silit de împrejurări să ia contact cu autoritatea publică concretizată în biurocraț, (de altfel noi nu facem aici psihologie) dar un lucru știm că prima deziluzie oferită de exponentul voinței sale îi proiectează înaintea ochilor imaginea unui ciomag masiv, cu care să

(Continuare pe pag. II-a.)

Catehismul tănărului național-țărănesc.

Avem pasiunea luptei. Ne dăruim cu ardoare idealului. Și vom birui, fiindcă suntem curajoși, entuziaști, cinstiți, — fiindcă noi credem.

Nu precupețim nici o jertfa, chiar jertfa supremă a vieții. Avem religia jertfei.

Disprețuim pe cei care șovăie, pe egoiști, pe fățarnici. Ne batem joc de sceptici, și întoarcem spatele, lașilor.

Nu desnădăjduim de nimic și dacă am suferit o înfrângere, revenim la luptă de-o mie de ori mai înverșunați.

Avem cultul acțiunii năvalnice. Argumentul nostru este fapta.

Acceptăm critica numai întrucât ne sporește elanul și numai pentru a-ne feri de erori. Disprețuim criticismul exagerat.

Nu ne temem de micile greșeli ale inimei, fiindcă pașii ni-i călăuzește instinctul sigur al rasei, focul sacru al tineretii, spiritul victoriei.

Ne încredem în noi. Credem cu sfințenie în misiunea noastră de a cuceri o altă viață neamului românesc.

Contopiți cu sufletul mare al națiunii, — suntem lampadoforii săi pe căile viitorului, exponenții aspirațiilor sale de dreptate socială, de libertate politică, de bună stare sufletească și trupească.

Cu noi începe o eră nouă în România.

Suntem democrați.

Iubim patria, iubim națiunea.

Respingem însă cu neclintită hotărâre exagerațiile șovinismului. Și fiindcă iubim națiunea, iubim umanitatea.

Urâm cu înfricoșată neîncredere pe cei care ne stau potrivnici. Dușmanii noștri sunt dușmanii neamului.

Cei cari cred în ideea țărănistă și lupta pentru triumful ei sunt antemergătorii timpurilor, soldații unui carent de credință eroică, pleiada aleșilor neamului.

Solie nouă

Imnul Tineretului Național-Țărănesc

Ni-l sufletul de vraja faptei plin
Și inima ne strigă — înainte!
În ochi, purtăm răsfărângerii de senin
Pe steaguri, — vulturi gata să s'avânte.-.

Vrășmași suntem — legați cu jurământ —
Al așezărilor de eri, hidoase
Și prăbușim cu chiot, la pământ,
Inscripții goale, statui mincinoase.

Să 'nfrunte vrerea noastră veacuri multe,
În bronzul veșniciei construim
Și viitorul ca să ne asculte —
Istoriei vom ști să poruncim...

Impătimiți de vatră, de ogor,
Inchinători trecutului de glorii
Noi semănăm un suflu creator,
Un crez superb, strălucitor ca sozii.

Și 'n larg de lumi, iluminați, vestim
Soliile de pace și de sărbătoare...
Al țării cer cu vise-l însorim,
Cu străluciri de-avânturi noitoare...

N. N. VASILIU

De ce are nevoie omul modern de paliative?

În zilele noastre greutățile din zi în zi crescând ale vieții, eforturile pe care fiecare dintre noi trebuie să le dea în lupta pentru existență, pun la o grea încercare sistemul nervos al omului. Vrând nevrând trebuie să recurgem la întrebuintarea unor paliative cari ne sporesc capacitatea de muncă, ne înviorază fantazia și în același timp ne calmează nervii.

Este însă în natura lucrurilor că nici o plăcere nu poate fi fără compensația ei de dezagrement. Paliativele acestea au de obicei și ele o influență nefastă asupra sănătății.

Chimiști și tehnicieni renumiți experimentează de decenii, cum s'ar putea extrage din articolele de plăcere elementele păturoase sănătății. Această problemă este de o importanță deosebită, prin faptul că plăcerea nu poate fi întreagă dacă prin ea se periclitează sănătatea însuși a omului, iar statul are datoria să ia măsuri ca cetățenii lui chiar folosindu-se de aceste articole să rămână sănătoși și plini de energie.

Se cunoaște înleobște efectul distrugător al alcoolului, al cocainei și al celorlalte articole stimulente, cari nici decum nu sunt așa de mult răspândite cum sunt bunăoară cafeaua și tutunul, deasemenea foarte dăunătoare. Acestea din urmă la o întrebuintare exagerată a lor, provoacă amețeală, durere de cap, insomnie. Cine nu cunoaște boala grozavă a intoxicației cu nicotină. Știința omenească și-a propus să facă inofensive aceste două articole de consum și anume așa fel, încât să nu le lipsească de aroma lor plăcută. Experimentările au dus la rezultate multu-

mitoare. Astăzi dispunem deja de tutunul denicotinizat și de cafea decaofeinizată.

Natura a fost corectată de știință. Importanța acestor invențiuni este de neprăvăzută, căci nicotina și cofeina sunt otrăvuri, cărora nu pot rezista decât puține organisme omenești.

A se putea tolosi de cafea și de tutun fără ca prin aceasta să se pericliteze sănătatea iată unul dintre cele mai frumoase cadouri oferite omenirii de către știință.

Articolul cel mai răspândit este fără îndoială tutunul, introdus în Europa acum patrusute de ani de ambasadorul francez din Portugalia: Jean Nicot. Astăzi cu ocazia acestei aniversări, trebuie să ridicăm o statuie celor doi chimiști cari au reușit să facă inofensiv tutunul, extragând din el nicotina ce o conține. Acești doi eroi se cheamă Dr. Falk și Wenusch.

Ce cetând statisticele acelor state cari au introdus deja produsele de tutun denicotinizate, vedem că consumația de tutun a acestor țări se află într-o creștere puternică. Acest fenomen e foarte firesc, deoarece din tutun denicotinizat pot să fumeze și aceia cărora medicul le-a interzis acest lucru. Problema este deci rezolvită. Știința și-a făcut de astă dată datoria față de omenire.

După informațiile noastre C. A. M. intenționează să introducă și în țara noastră fabricarea și desfacerea produselor de tutun denicotinizată care se vor bucura cu siguranță de primirea entuziastă a fumătorilor.

„Calendarul Voinicului”

a apărut zilele aceste în cele mai excelente condiții tehnice, cu 34 de clișee, cu poruncile voinicului și cu alte bogate instantanee din viața tineretului național-țărănist. Chemăriștii și voinicii precum și abonații ziarului „Chemarea” vor primi acest calendar gratuit. Calendarul se poate comanda dela dl. Hariton Moldovan, secr. general al „Chemării”

Revizuirea averilor.

Campania pe care ziarul nostru ca și confratele „Patria” a dus-o mai dăunăzi pe chestiunea „revizuirii averilor” s'a impus cu o iuțală vertiginoasă în simpatia tuturor oamenilor cinstiți din această țară, stârnind un zgomot și o agitație puțin obișnuită, lovind dureros, aspru, până în cele mai intime fibre pe Tancrezii necinstei și ai sperțului.

Țipătul hienelor lovie în plin, n'a izbutit să intimideze pe nimeni, ci din contra, a excitat și mai mult revolta firească a cinstei și a moralei crunt biciuite, dar totuși răzbunătoare, revoltă care s'a răspândit ca un fluid cald, peste întreg cuprinsul acestei țări.

Nu mai departe decât vacanța Crăciunului, am auzit țărani cari — ori-cât i-ar vrea dușmanii sufragiului universal de ignoranți și mărginiți! — interesându-se despre chestiunea revizuirii averilor, își argumentau astfel euriozitatea:

„Să putem și noi despărți cel puțin pe domni cinstiți de cei necinstiți”.

Votarea noului buget, operațiune care în anul acesta a fost atât de anevoiasă, a antrenat pentru un moment presa în alte discuțiuni, prilejuind o mică amânare a chestiunii revizuirii averilor și făcându-i pe Tancrezi să prindă teren. Ce bucurie pe întreaga conferie a sperțarilor că vor putea sfida și mai departe mizeria publică, făcând să lucească aurul în ochii aiurii ai funcționarilor cu lefuri reduse, și ce de atacuri fățișe, până și față de cele mai proeminente personalități ale țării.

Amarnică le-a fost însă deziluzia. Căci legea pentru revizuirea averilor va veni neîntârziat.

O cer funcționarii, cari prin noul buget, au fost siliți să-și rupă dintr'o pâine nici până acum îndestulătoare, câștigată anevoie și stropită cu multă oboseală.

O cer studenții și școlarii, trimiși mulți din ei acasă dela învățătură, căci multe burse, care le-au fost nădejdea lor întreagă, s'au sistat.

O cer miile de țărani, o cere întreagă suflarea acestei țări.

Și dacă bugetul își cere și el victimele lui, să le aibă nu printre oamenii muncitori și onești, dar chiar printre acei, cari, printr'o miraculoasă întâmplare, au ajuns dintr'o dată din colibă în palate și dela roabă la limuzină.

Guvernul, care a dovedit atâta hotărâre la votarea bugetului, va veni fără îndoială ca această lege, care, pe lângă o mare, legitimă, admirabilă satisfacție, va aduce și câteva miliarde în cassa secătuită a țării noastre.

Iar când Tancrezi, — ca și copiii pedepsiți de către dascăl să ducă înapoi în grădina proprietarului merele furate, (bine'nțele după o bună urecheală), — vor lua cu sacul pe spinare calea Ministerului de finanțe, când vor suna primii arginți readuși în vistieria statului, atunci guvernul va primi din partea tuturor, sincere și binemeritate aplauze.

A.

Apel către abonați

Făcând bilanțul asupra muncii depuse pentru a da cetitorilor noștri un ziar bun și sănătos ne-am ales pe lângă o satisfacție sufletească și cu o seamă de datorii bănești. Cetitorii noștri cunosc desigur greutățile multiple pe care un ziar le întâmpină în apariția sa și astfel vor putea aprecia după cuviință apelul de față, dându-ne prețiosul lor sprijin.

Noi n'am dezarmat în această luptă cu hărțuile de ordin bănesc, fiindcă am crezut și credem că acest ziar are un rost mai superior — este tribuna unei mișcări de regenerare politică și morală — și greutățile tehnice vor trebui să dispară în curând.

Unii din onorații noștri abonați ne-au ajutat din primul moment cu obolul lor alții însă, durere nu și-au făcut această datorie nici până azi.

Rugăm insistent deci pe toți stimateții noștri restanțieri să ne dea posibilitatea de a scoate și în anul acesta ziarul, prin trimiterea acelei derizorii sume de 200 lei — cât face abonamentul pe un an.

Restanțierilor neglijenți — cărora le-am făcut nenumărate somațiuni — le facem cunoscut că îi vom da în grija avocatului nostru, după cum pe unii i-am și dat deja.

Cerem scuze pentru acest procedeu aspru de ultimă oră, dar suntem nevoiți să-l aplicăm, constrânși de situația dificilă, în care ne sbatem.

ADMINISTRAȚIA.

Ceți și răspândiți
„CHEMAREA”

